

superstitibus estis Ill^{mi} Hosia et Simoneta quibus septuagies septies hoc ¹⁴³¹ ^{idem} praediximus
Vos quoque Clar^{mi} Cas. ac^{us} Oratores, quibus cum iussu Regis nostri hoc ipsum saepus co-
municauimus: pluresq; uestrum S. P. Itali et Hispani, cum quibus (cum sic adesset)
uir nobiliss. et Ill^{mus} Orator Lansaccus, magno Dei et rerum bonarum studio ductus
sapus de hac re uerba fecit. Rursum licent habendam fuisse rationem eorum qui
dogmata et Canones, doctrinaq; certam definitionem petierunt. Hoc certe illis concedi-
mus, si modo et nobis concesserint in iudicio familiae Herciscunda semper habitam fu-
isse rationem in primis filij primogeniti, hoc est. Regis Chr^{mi} quem pro primogenito
agnouit Ecc^a Rom. ante octingentos annos. Postremo aiunt hoc ingenti ac ^{magna} ^{perpetua}
uolumine reformationis, de quo nunc uos sententiam dicitis omnia contineri que
ad disciplinam Ecclesiasticam restituendam necessaria esse uidentur. Audite P^{ri}
nam sic est status orationis nostrae. Vidimus libellum illum, paucisq; et breuibus
nostris animaduersionibus, quas tamdiu dedimus, quae de illo esset nostra sententia sig-
nificauimus, ac ne uideremur in re tanti momenti nimium iudicio nostro tribuere
missimus libellum ad Regem nostrum expeditissime. is consultis principibus et regni pro-
ceribus, secretiorisque consilij uiris prudentissimis et eruditissimis, rescripsit: sibi
quidem gratissimum fuisse, quod uos animum appulissetis ad negotium reforma-
tionis adeo exoptatae et necessariae in toto orbe Christiano. Verum pauca in eo
libello reperiri quibus Catholici homines in officio retineri, aduersarij conciliari
et infirmi, aut dubij confirmari posse uiderentur. pauca in eo esse quae sacris
Litteris, et antiqua Patrum disciplinae responderent, multa quae aduersarentur.
Non esse illud tam longo tempore expectatum Esiae emplastrum ex massa carieae,
confectum quo Rei P. Christi uulnera sanarentur: immo magis Ezechielis opus
textorium, quo etiam si sanata essent uulnera rebellarent et exerudescerent.
Quae uero de principibus, ^{militia} ^{caussa} excommunicandis et anathematizandis adiecta sunt, ea esse
sine ullo ueteris et Catholicae Ecclesiae exemplo: atque hmoi ut in tanto prophe-
tiam religionem per uniuersum orbem dissidio amplissima fenestra ad defectionem
et rebellionem seditionibus hominibus (quorum hodie magna est copia) aperta esse
uideatur. Deniq; totum illud caput de principum reformatione nihil aliud tam
spectare, quam ut antiquissima Ecc^a Gallicanae libertas conuellatur, et Regum
Christianorum auctoritas et maiestas minuatur, At ne uideamur omnia uerba

seditionibus

~~ferre, audire, et placere que uera sunt, cum misissemus ad Puum. Pont. Alex.~~
~~cuius perpetuam felicitatem, et uitam longeuam semper optabat rex Christianissimus~~
~~et nostras leges intellexisset, commendauit eas, sicut non dubitabamus uos commenda-~~
~~re. Nam Reges nostri, qui semper in fide et obsequio S. R. E. maximiq; Pont. German.~~
~~am et aliorum Christianorum Imperatorum exemplo constituerunt, ^{cas leges} ~~cas leges~~ ^{cas uolunt}~~
~~ne nunquam antiquis Pont. Romanis displicuerunt: immo plures earum retulerunt~~
~~inter sua decreta, et precipuos auctores Carolum magnum et Ludouicum nonum~~
~~Reges Cr. ^{155e} ~~155e~~ duorum nomine dignos censuerunt. Antistites autem Gallia ~~et totius~~~~
~~ordo Ecc. ^{155e} ~~155e~~ ex illarum legum prescripto pie et Christiane Ecclesiam Gallicanam ~~et~~~~
~~regunt, et gubernant, idq; non tantum post pragmatice sanctionis aut concor-~~
~~datorem (ut quidam falso existimant) tempora, sed etiam quadringentos annos~~
~~et amplius ante editum librum decretalium. Has deinde leges partim succedentibus~~
~~et in earum locum substitutis decretalibus antiquatas partim magno Ecclesie Galli-~~
~~cana studio editis Philippi Pulchri et Valisij Caroli v. vi. vii. et aliorum Regum~~
~~Cr. ^{155e} ~~155e~~ tutatas et defensas, se quoque Regem et Carolum (cuius nominis regibus~~
~~singulari Dei prudentia religio Catholica precipue cura fuit) nunc maiore factuq;~~
~~uehementer cupere ut leges libertasq; Eccle Gallicana postremis temporibus non,~~
~~nihil ambitiosorum hominum importunitate immutatae posteris suis sarta et~~
~~tecta relinquatur. Nihil enim contemere quod repugnet: immo omnino consen-~~
~~tire cum dogmatibus Eccle Catholice, antiquisque Pontificum et Conciliorum de-~~
~~cretis. Non prohiberi Epos (si uelint) totum annum in Ecclesia residere, sin-~~
~~gulisque diebus uerbum Domini annunciare et alia munia Eccle prestare.~~
~~Non prohiberi Epos sobrie, iuste et pie uiuere, cumq; usuarij tantum, et non~~
~~domini, uel usufructuarij sint, omnes Eccle proventus (solo nudo usu excepto)~~
~~pauperibus (qui bonorum Eccle domini sunt) dare, ac potius dispensare~~
~~ac reddere. Non prohiberi Epos, ut facilius et liberius uacent orationi,~~
~~predicationi et alijs muneribus spualibus asciscere sibi Diaconum exemplo~~
~~Apostolor, aut Oeconomum secundum Chalcedonen' decretu', qui totius rei fami-~~
~~liaris, et redditus Eccle omnem curam suscipiat. Non prohiberi ut ij solum~~

Pastores eligantur, quorum uocem nisi oues intellexerint, nunquam non ex-
zabunt, etiam si Pastor septingenta pedes habuerit. et hoc esse instar omnium
examinum Non prohiberi Epum, qui neque sacras literas docere, neque praedi-
care nunquam didicerit, se episcopatu (ut debet) abdicare, benemeritum autem
qui per aetatem, aut morbum amplius eo munere fungi non potest, coadun-
tom accipere, et in hac tantum specie pensionem fructuum annuam retinere.
Nam si extra hanc speciem, ut pluralitatis prohibitionem eludat, pensionem
constituere uoluerit, aut noua personarum et beneficiorum differentia anti-
quis illis Patribus et bonis saeculis incognita, pluralitatem uel in fauorem
renunciationem aut cum regressu, mandata de providendo expellat, annatas,
annatas, praeventiones, impetraciones et alia litium seminaria causeque
et defendat. Si quis de possessione rerum spiritualium coram alijs, quam
Regis iudicibus: de proprietate autem uel quacunque ciuili, aut crimi-
nali causa coram alijs quam ordinarijs iudicibus ecc^{is} aut in Gallia dele-
gatis a Sum. Pont. contendere uelit. Si quis antiquissimam appellationem
ab abusu, cuius etiam Sisce capitibus mentio fit, et cui tantum in Gallia
locus est, quo remedio Galli soliti sunt eludere, non summus Pont. cui
semper eum honorem, quem debent deferunt, sed impetrantes contra illius
mentem surreptitias et obreptitias literas, contra sancta ecc^{ie} iudicia et anti-
quissimas Regis constitutiones impediatur, aut Reges (G^{ros} Francorum
primum deinde totius Gallia Reges et Dominos omniumq; fere Gallia
ecc^{is} fundatores et patronos omnibus regni sui bonis et prouentibus etia
ecc^{is} instante et urgente necessitate Neip: qua nulla maior necessitas aut
paupertas excogitari potest, ut ipsi sciant Regis potestatem non ab hominibus
sed a Deo datam, leges item Gallia antiquissimas, et libertatem ecc^{is}
Gallicana impedimento sibi fore. Mirari nunc Regem G^{ros} quo-
modo uos Patres S^{ms} quorum ecc^{cam} in ministerio uerbi Dei potestatem
ille maximam agnoscit, reuerenter colit et suspicit. uos inquam qui tantum
uestra causa (hoc est) ad restituendam ecc^{cam} disciplinam huc conuenistis
re infecta ad reformandos eos, quibus etiam discipulis obediendum et pro illis

^{et vobis}
 semper, orandum est, studia uestra transferre uelitis. Nec satis posse intelligi
 quomodo Reges et Principes qui a Deo sunt, et a Deo hominibus dantur qualescunq;
 tandem sint, primo quoq; tempore, nec prius moniti (quod ne in plebeum quidem
 hominem fieri deberet, nisi monitum et in grauissimo delicto perseuerantem ana-
 thematizari possint uel debeant. Michaelem Archangelum non ausum diabolo
 notam maledicti impingere. Non Musam aut Danielem impijs Regibus
 Achab et Nabusodonosor. uos autem Reges et Principes omnium Ecclesiarum
 nutritos, et Regem ^{maximam} Ecclesiam Rom. et sum. Pontificum propugnatorem
 (cuius propterea mentionem saepe facio, quod haec faba praecipue in eum caditur)
 si maiorum suorum antiquissimas leges suaq; Ecclesiae libertatem tueatur, omnibus
 laicis deuouere. Itaque a uobis S. P. petere ut nihil contra uetustissimas
 Galliae leges, ueramq; libertatem, et auctoritatem Ecclesiae Gallicanae decer-
 natis: quod si feceritis, iubere ut nos secretis uestris intercedamus, uir-
 tute si feceritis intercedimus: sin placuerit in eam tantum reformationem
 incumbere, quam totus orbes a uobis expectat, non solum id sibi gratissimum
 fore, sed etiam iubere ut nos quantum fieri poterit, uestra studia et conatus
 sua aude iuuenimus. Haec est summa mandatorum regis ^{maximi} S. P.
 Audite nunc P. S. et diligenter considerate ut de nobis aliqua addamus
 nam aequa et iusta sit Regis postulatio! num ea quae superius comme-
 morauimus in Gallia permixta et prohibita deberent in uniuerso orbe
 constitui et prohiberi. Num oporteat uos omnes hoc praecipue tempore
 infelicissimo miseri domus labentis, non quidem Ecclesiae, pro qua
 semper orat et interpellat is qui pro sua reuerentia semper exaudi-
 tus est, uerum labentis uestra existimationis et Ecclesiae prouentuum
 qua non ^{possunt} alijs artibus retineri, quam quibus initio parca sunt. pro,
 felto debemus omnes aduentante Cro resipiscere, et non clamare, proijce
 nos in gregem porcorum. Vultis P. S. Reges et Principes reformare?
~~Laudamus, si fiat ut Paulus noster dixit non uestro sed civili modo~~
~~sed in tempore. Vultis antiquam Ecclesiae disciplinam restitueri? Vultis~~
~~aduersarios uestros, aut potius nros, ad resipiscentiam cogere? Vultis~~
 obseruare Ezechiam Regem illum optimum, qui ut corruptos Ecclesiae

171
sua mores emendaret, non solum non fecit quod Ahasar rex impius
pater fecerat, sed nec etiam id quod proximi Reges Joathan avus,
Azarias proavus, Amasias Abavus, et Joas atavus, nec enim ij ex-
celsa evertent; Verum ad maiores ascendit et exemplum Josaphat
qui altaria sustulerat sibi proposuit. Sic Sodie proponendi sunt vobis
non Patres, non avi, non proavi, qui etsi pii et docti fuerint Episcopi
nostra tamen tempora turbulentissima non viderunt. Ergo ascendendum
est altius ad maiores usq; Ambrosium, Arg^m Crysost^m et illius tempora
Epor Cath^{cos} quibus idem fuit olim negotium cum Donatistis et alijs
Haereticis, quos (licet plures Catholici essent) tamen devicerunt,
non armis, aut principes ad bellum provocando curandoq; intere-
redumias, sed orationibus, bona vitae exemplo et assidua, praesertim
verbi Dei praedicatione. sic boni illi Patres cum se prius Ambrosios
Augustinos Crysostomos formassent, Haeresibus Ecclesiam purgarunt
et Principes Theodosios, Honorios, et Arcadios effecerunt. Idq; vos
etiam facturos illorum exemplo speramus, atq; ut brevi faciat
oramus Patrem omnipotentem Domini nri Jesu Christi